Вінницький державний педагогічний університет

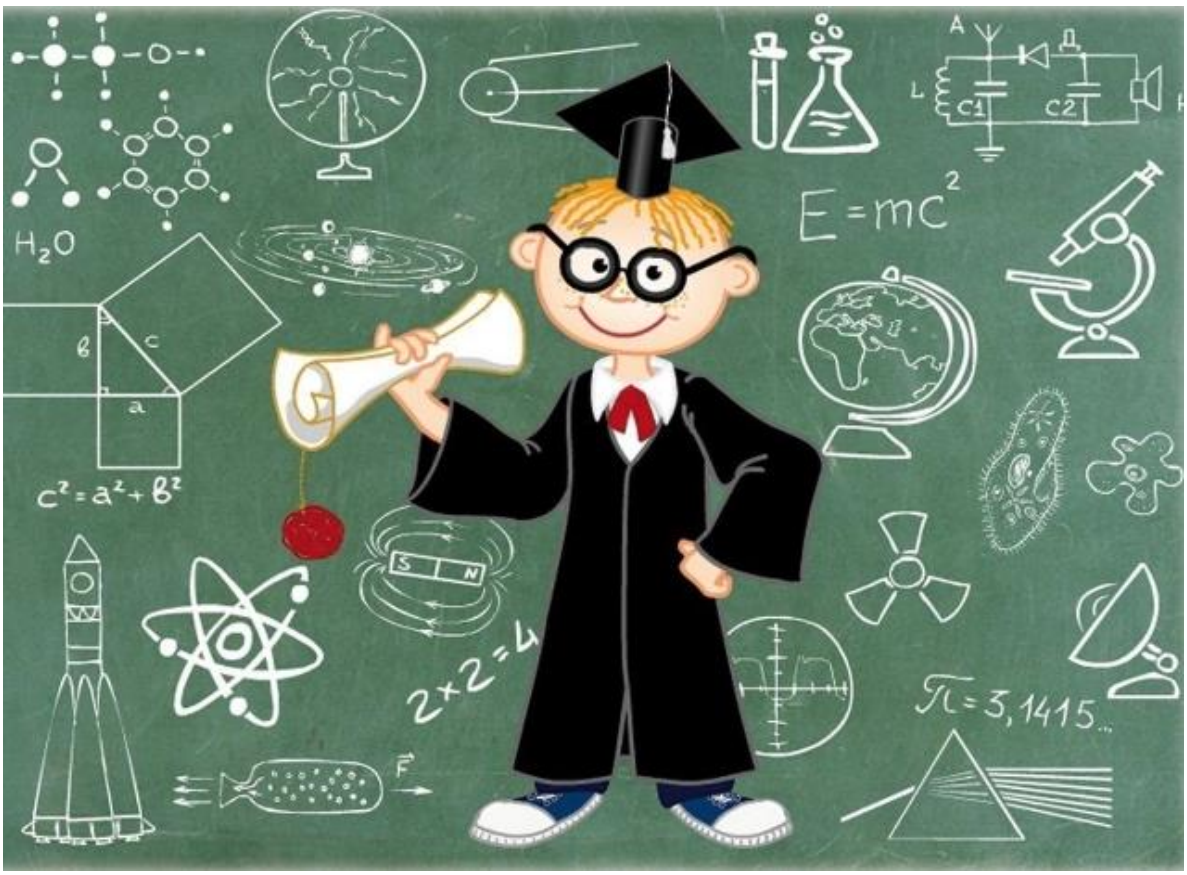
імені Михайла Коцюбинського

Факультет педагогіки, психології і професійної освіти

Кафедра педагогіки і освітнього менеджменту

Освіта в європейському вимірі

Збірник наукових праць студентів і молодих учених

Вінниця-2025

УДК 37(4)(06)

Друкується за рішенням навчально-методичної комісії

факультету педагогіки, психології і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 7 від 11 червня 2025 р.)

Рецензенти:
Столяренко Олена Вікторівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
Дровозюк Лідія Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри шкільної педагогіки, психології та окремих методик Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

О-72 Освіта в європейському вимірі: Збірник ІІІ науково-практичної інтернет-конференції студентів і молодих учених Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Вип. 3. Вінниця: Твори, 2025. 218 с.

У збірнику представлено перспективні напрями модернізації навчання, викладання, професійної підготовки.

Для науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, управлінців, соціальних працівників.

Редакційна колегія: Акімова О.В., Білецька І.О., Бірук Н.П., Бялик О.В., Волошина О.В., Гагарін М.І., Гарбар Ж.В., Гедзик А.М., Губіна С.І. (головний редактор), Давидюк М.О., Кірдан О.Л., Медведєва І.О., Мельник А.Б., Московчук О.С., Опушко Н.Р., Столяренко О.В., Хамська Н.Б., Цимбал-Слатвінська С.В. Верстка збірника здійснена з готових оригінал-макетів, наданих авторами в електронному вигляді. Відповідальність за зміст несуть автори статей.

© Автори, 2025

ЗМІСТ

Передмова

Розділ 1. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ

БУЗІН Олександр	**ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ МОЛОДИХ УЧИТЕЛІВ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**	**8**
ВОРОНКОВ Микола	**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА**	**13**
КАРПИШЕНА Ксенія	**РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА У СТВОРЕННІ ПОЗИТИВНОГО МОВНОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ ІНОЗЕМНИХ МОВ**	**22**
КІБАЛЕНКО Вадим	**ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЧЕРЕЗ ІМЕРСИВНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ**	**29**
КОШЛАБА Артем	**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**	**36**
МАРКОВ Андрій	**МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ ПРО ВАЖЛИВІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ОСВІТІ**	**41**
МАРЦЕНКОВСЬКА Віра	**НОВІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ**	**48**
МАЦІЄВСЬКА Анастасія	**КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ОСІБ ПРАЦЕЗДАТНОГО ВІКУ З ДИСФУНКЦІЄЮ ШИЙНОГО ВІДДІЛУ ХРЕБТА ТА ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ В**	**55**

	УМОВАХ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ	
МЕЛЕНТЬЄВ Ярослав	**МІСЦЕ ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В СИСТЕМІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ**	**60**
ПЛЮТІН Ігор	**РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ У НАЛАГОДЖЕННІ ВЗАЄМОДІЇ ШКОЛИ ТА СІМ'Ї ДЛЯ ПІДТРИМКИ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ**	**66**
СТЕПАНЕЦЬ Марія КАПКАН Ірина	**ЗНАЧИМІСТЬ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ**	**72**
ТРОЦИК Софія	**ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПЕДАГОГ: ДЕ МЕЖА МІЖ ДОПОМОГОЮ ТА ЗАМІЩЕННЯМ?**	**84**
ЦИБУЛЬКО Анна	**ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЛОГОПЕДА ПРИ РОБОТІ ІЗ ЗАЇКАННЯМ**	**91**
ЮРЧЕНКО Віталій	**ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТА РІЗНОВИДИ ШКІЛ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ В КІНЦІ XIX - НА ПОЧАТКУ XX СТ.**	**97**

Розділ 2. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИХОВНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ

АНЦІП Ольга	**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ**	**105**
ГОРКУШОВА Еліза	**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ПІДЛІТКАМИ З СІМЕЙ ВПО**	**113**
ДЕМЧИК Наталія	**PREPARING STUDENTS FOR FAMILY LIFE: THE EXPERIENCE OF SCANDINAVIAN COUNTRIES**	**118**
КАЛИНЮК Олексій	**THE ROLE OF CIVIL SOCIETY IN EDUCATING CITIZENSHIP IN THE GROWING PERSONALITY**	**124**
КОРНЕЛІШИНА Алевтина	**ГРА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**	**129**
ОСТАПЕНКО Катерина	**СУНИН - КОРЕЙСЬКИЙ “КВИТОК” У ПРОФЕСІЙНЕ ТА СОЦІАЛЬНЕ МАЙБУТНЄ**	**135**
ПОДОЛЯН Тетяна	**ПОБУДОВА ЗАНЯТЬ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА НА ІНТЕГРАТИВНІЙ ОСНОВІ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙМАННЯ**	**144**
ПУГАЧ Юлія	**FEATURES OF EDUCATION OF MORAL RESPONSIBILITY OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS**	**150**
СЛЮСАР Анастасія	**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ СТИЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЯК ЙОГО ЗНАЙТИ І РОЗВИНУТИ**	**153**
ТРОЦИК Софія	**ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МЕТОДІВ ВИХОВАННЯ**	**162**
ХІНЬОВ Владислав	**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ТОЛЕРАНТНОСТІ**	**168**

Розділ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

ВИШНЕВСЬКИЙ Юрій	**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**	**173**
ДЯЧЕНКО Едуард	**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ**	**181**
КВАСЮК Марина	**ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**	**189**
ЛОЗІНСКА Катерина	**СУТНІСТЬ І ЗМІСТ МОТИВАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**	**196**
НЮХАЛОВ Юрій	**ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ**	**200**
СОРОКА Наталя САХРІДЖ Руслан ЛЮБОВИЧ Сергій	**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖМЕРІВ ОСВІТИ ДО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМИ ЗАКЛАДАМИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**	**208**

ПЕРЕДМОВА

Науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти є невід'ємною складовою наукової діяльності університету і першим етапом у підготовці наукових кадрів. Вона є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою, сприяє розширенню загального та професійного світогляду.

Дослідні роботи здобувачів вищої освіти ступенів вищої освіти бакалавра, магістра, доктора філософії різних спеціальностей Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Житомирського державного університету імені Івана Франка і Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини були представлені учасникам ІІІ науково-практичної інтрнет-конференції студентів і молодих учених «Освіта в європейському вимірі».

Матеріали, розміщені в збірнику, присвячені актуальним проблемам різних напрямків освіти. Так, роботи молодих дослідників висвітлюють актуальні питання історії педагогіки, дидактики, теорії виховання, освітнього менеджменту.

Збірник наукових праць студентів і молодих учених «Освіта в європейському вимірі» представляє інтерес як для широкого кола осіб, які цікавляться станом сучасної педагогічної науки, так і для фахівців різного рівня: науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти, управлінців, соціальних працівників і фахівців суміжних галузей. Він складається з трьох розділів: «Сучасні виклики та перспективи в освітній сфері», «Теорія і практика виховної роботи в Україні: сучасні реалії», «Актуальні проблеми освітнього менеджменту».

метод (Метод Г. Лозанова). URL: https://vseosvita.ua/library/istoria-rozvitku-metodiki-vikladanna-anglijskoi-movi-ak-inozemnoi-19-20-stolitta-sugestivnij-metod-metod-g-lozanova-147776.html (дата звернення 11.04.2025)

Вадим Кібаленко,
здобувач освітньо-наукового ступеня «доктор філософії»,
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Науковий керівник – доц. Медведєва М.О.

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЧЕРЕЗ ІМЕРСИВНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ

В епоху стрімкої цифрової трансформації та зростаючої потреби в інноваційних підходах до навчання, ключовим завданням сучасної педагогічної освіти є формування не лише предметних знань та методичних компетентностей, але й цифрової та підприємницької грамотності майбутніх педагогів. Цифрова грамотність охоплює вміння ефективно використовувати цифрові технології для пошуку, оцінки, створення та обміну інформацією, а також для комунікації та співпраці. Підприємницька грамотність, у свою чергу, включає набір знань, умінь та особистісних якостей, що дозволяють ініціювати, керувати та впроваджувати інновації в освітньому процесі, проявляти креативність, брати на себе відповідальність та ефективно використовувати ресурси [1]. Одним із найбільш перспективних

підходів до інтегрованого розвитку цих двох ключових компетентностей є використання імерсивних освітніх практик, зокрема технологій віртуальної (VR) та доповненої (AR) реальностей [11].

Імерсивні технології забезпечують глибоке занурення в штучно створене або доповнене цифровими елементами навчальне середовище, стимулюючи активну взаємодію та емоційну залученість. VR створює повністю штучний світ, в якому користувач відчуває себе присутнім та може активно діяти, тоді як AR накладає цифрові об’єкти та інформацію на реальне середовище, розширюючи можливості сприйняття та взаємодії. Завдяки своїм унікальним характеристикам, імерсивні технології мають значний потенціал для формування як цифрової, так і підприємницької грамотності майбутніх педагогів.

Насамперед, імерсивні середовища є за своєю суттю цифровими, тому їх використання неминуче сприяє розвитку цифрової грамотності педагогів. Взаємодія з VR/AR-застосунками вимагає від педагогів освоєння нових інтерфейсів, методів навігації та інструментів управління віртуальним/доповненим середовищем [2, 3, 4]. Це сприяє формуванню практичних навичок роботи з сучасними цифровими технологіями. Також педагоги навчаються оцінювати якість, достовірність та педагогічну цінність VR/AR-контенту, що є важливим аспектом цифрової грамотності. Вони вчаться розрізняти ефективні та неефективні імерсивні навчальні матеріали. У процесі навчання педагоги можуть залучатися до створення власних простих VR/AR-сценаріїв або адаптації існуючих ресурсів під потреби

конкретних навчальних завдань [7]. Це сприяє розвитку вміння створювати цифровий контент. VR-платформи можуть створювати віртуальні навчальні простори для спільної роботи, обміну досвідом та професійного спілкування між майбутніми педагогами, незалежно від їхнього географічного розташування [8]. AR може підтримувати комунікацію та співпрацю в реальному навчальному середовищі через інтерактивні цифрові інструменти. Також робота з імерсивними технологіями спонукає до обговорення питань цифрової безпеки, конфіденційності даних та етичних норм використання віртуальних та доповнених середовищ в освітньому процесі.

Імерсивні технології надають унікальні можливості для моделювання підприємницьких сценаріїв та розвитку відповідних компетентностей.

По-перше, VR може занурювати педагогів у віртуальні простори, що імітують різні освітні контексти, спонукаючи до пошуку нестандартних рішень педагогічних проблем. AR може візуалізувати абстрактні педагогічні концепції новими способами, надихаючи на розробку інноваційних підходів до навчання. Наприклад, моделювання віртуального брейнштормінгу в VR або використання AR для візуалізації нових педагогічних моделей [5].

По-друге, VR-симуляції можуть моделювати ситуації, що вимагають прийняття рішень в умовах невизначеності, наприклад, управління віртуальним освітнім проєктом або реагування на непередбачувані ситуації в віртуальному класі. Безпечне середовище VR дозволяє педагогам експериментувати та вчитися на помилках без реальних наслідків. AR може підтримувати ініціативність, надаючи

миттєвий доступ до інформації та інструментів для реалізації власних педагогічних ідей [9].

По-третє, VR-середовища можуть використовуватися для візуалізації довгострокових наслідків педагогічних рішень та аналізу ефективності різних стратегій навчання. Педагоги можуть моделювати розвиток віртуального освітнього стартапу або проєктувати впровадження інноваційного педагогічного методу, оцінюючи необхідні ресурси та потенційні ризики.

По-четверте, VR-платформи створюють віртуальні простори для спільної роботи над проєктами, розв'язання проблем та обміну ідеями між майбутніми педагогами. AR може підтримувати командну роботу в реальному світі, надаючи спільний інформаційний простір та інструменти для візуалізації прогресу та обміну зворотним зв'язком [10].

По-п'яте, VR-симуляції можуть моделювати процеси управління освітніми проєктами, включаючи планування, розподіл завдань, контроль за виконанням та оцінку результатів у віртуальному середовищі. Педагоги можуть навчатися ефективно використовувати віртуальні ресурси та приймати рішення в умовах обмежень.

У цьому аспекті, найбільш ефективним є інтегрований підхід до формування обох видів грамотності через імерсивні практики. Наприклад, майбутні педагоги можуть розробляти віртуальні навчальні екскурсії (розвиваючи цифрові навички створення контенту) з елементами гейміфікації, що вимагає креативного підходу та вміння зацікавити здобувачів освіти (підприємницькі якості). Або ж вони можуть моделювати запуск віртуального

освітнього гуртка (підприємницька діяльність у цифровому середовищі), використовуючи VR-платформи для комунікації з віртуальними здобувачами освіти та управління віртуальними ресурсами (цифрові навички управління віртуальним середовищем) [6].

Не зважаючи на це, впровадження імерсивних освітніх практик у педагогічну освіту стикається з певними викликами, включаючи необхідність значних інвестицій у обладнання та розробку якісного контенту, потребу у підготовці викладачів до ефективного використання цих технологій, а також питання ергономіки та безпеки. Проте, стрімкий розвиток технологій, зниження їхньої вартості та зростання доступності інструментів розробки створюють сприятливі умови для ширшого впровадження імерсивних практик.

Отже, імерсивні освітні практики, зокрема використання технологій VR/AR, мають значний потенціал для інтегрованого формування цифрової та підприємницької грамотності майбутніх педагогів. Забезпечуючи глибоке занурення, активну взаємодію та можливість моделювання реальних ситуацій у безпечному цифровому середовищі, ці технології сприяють розвитку ключових знань, умінь та особистісних якостей, необхідних для успішної професійної діяльності в умовах цифрової економіки та постійних освітніх інновацій. Успішна інтеграція імерсивних практик вимагає системного підходу, включаючи розробку якісного педагогічно обґрунтованого контенту, підготовку викладачів та проведення науково-методичного супроводу. Однак, інвестиції в цей напрям є стратегічно важливими для підготовки нового покоління педагогів –

цифрових лідерів та підприємців в освіті, здатних ефективно реагувати на виклики сучасності та створювати інноваційні освітні рішення.

Список використаних джерел

1. Medvedieva M., Hodovaniuk T., Medvedieva A. Problems of financial content as a means of forming financial literacy of students in mathematics lessons in primary school. *Věda a perspektivy.* 2022. № 1(8). P. 108–118. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/14597.

2. Medvedieva M., Yamkovenko V. Application of PC Building Simulator for visualization and design of computer systems. *Věda a perspektivy*. 2024. № 4(35). P. 200–208. URL: https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-4(35)-200-208.

3. Medvedieva M., Yamkovenko V. Overview of applications with AR and VR technologies in educational activities. *Věda a perspektivy*. 2024. № 2(33). P. 168–177. URL: https://doi.org/10.52058/2695-1592-2024-2(33)-168-177.

4. Titova L., Yamkovenko V. Advantages and challenges of implementing augmented reality technology in the educational process. *Immersive technologies in education :* Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference with International Participation, Kyiv, 2023. Kyiv, 2023. P. 50–55.

5. Вакалюк Т. А., Медведєва М. О. Використання технологій доповненої реальности в освітньому процесі. *«Інформаційно-комп'ютерні технології – 2021 (ІКТ-2021)»* : тези доп. XII Міжнар. науково-техн. конф., м. Житомир, 1–3 квіт. 2021 р. Житомир, 2021. С. 137–138.

6. Кібаленко В.В. Базові поняття формування підприємницької компетентності у майбутніх учителів: сучасні підходи та концепції. *Перспективи та інновації науки.* 2025. №1 (47). С. 543–556. URL: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-543-556

7. Кібаленко В.В. Використання засобів доповненої та віртуальної реальності в освітньому процесі. *Сучасні інформаційні технології в освіті і науці :* VI Всеукр. науково-практ. конф., м. Умань, 14–15 листоп. 2024 р. Умань, 2024. С. 106–109.

8. Кібаленко В.В. Особливості формування підприємницької компетентності майбутніх педагогів. Актуальні проблеми підготовки сучасного педагога: теорія, історія, практика : XV Всеукр. наук.-практ. онл.-конф., м. Умань, 23 жовт. 2024 р. Умань. 2024. С.335–338.

9. Медведєва А.О. Застосування доповненої реальності для оптимізації навчання польської мови. *Наука. Освіта. Молодь* : XVII Всеукр. наук. конф. студентів та молодих науковців, м. Умань, 30 квіт. 2024 р. Умань, 2024. С. 138–140.

10. Медведєва М.О., Солдугей Л.М. Вибір методів формування підприємницької компетентності та фінансової грамотності на уроках інформатики. *Сучасні інформаційні технології в освіті і науці :* XV Всеукр. наук.-практ. конф. для молод. учен. та здобув. освіти, м. Умань, 25-26 квіт. 2024 р. Умань, 2024. С. 148–151.

11. Слупська Я., Шкуренко О. Застосування віртуальної реальності (VR) у освіті. *Молодий вчений.* 2022. С. 82–88. URL: https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-9-109-19.

Наукове видання

ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ:

збірник матеріалів ІІІ науково-практичної інтернет-конференції студентів і молодих учених

(м.Вінниця, 30 квітня 2025 р.)

Відповідальна за випуск ***доц. Губіна С.І.***

Підписано до друку 11.06.2025 р.

Формат 60х84/16

Папір офсетний. Друк різографічний.

Ум. др. арк. 10,0

Наклад 50 прим